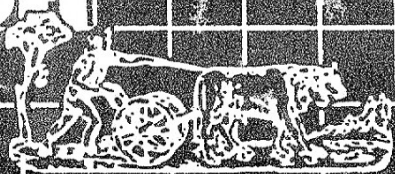

LA FEMOSA

ARTESA DE LLEIDA

AI QUIN DISGUT, LA MARE!
ARA M'AURE DE CASAR PEL CIVIL
PERQUE HE FET ETICA.

OCTUBRE

NÚMERO 77

1986

PÒRTIC

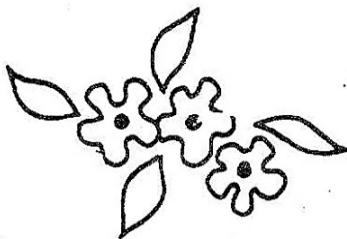
D'un temps ençà, el nostre camp de futbol, s'ha guanyat una mala fama. Mai no hi havia hagut violència al nostre camp de futbol tret (i això ja és història) quan venia el Puigverd. Ara, però cada dos per tres hi ha un aldarull o altre que va fent créixer aquesta fama de camp dur on hi esclata baralla quan hom menys s'ho espera. El nostre públic passa per ser dels menys tolerants amb els àrbitres, amb els jugadors contraris o amb els forasters que els acompanyen. aquesta fama, mirant-la pel costat que vulguem, no pot ser bona de cap manera.

de tant en tant, els membres de la Junta del Club de Futbol Artesa, han de córrer cap a Lleida a defençar els interessos del Club ja sigui davant d'unes sancions, ja sigui davant d'altres mesures. Encara sort que fins ara s'ha evitat sempre que es tanqués (per unes jornades) el nostre camp de futbol. I tot això, diguem-ho de passada, per culpa d'una minoria de públic..

Quan hi ha aldarulls, evidentment que no sempre són per culpa del nostre públic, però, amb tot, és aquesta reacció d'un sector d'artesencs la que trenca les bones maneres i impossibilita cap mena de diàleg, amb el ben entès que, com més es crida més s'embolica i s'espatlla la situació.

Sembla rar que, encara avui, els aficionats artesencs de futbol siguin tan poc esportistes i a la més mínima esbronquin

l'àrbitre o algun jugador foraster perquè s'hagi passat una mica de rosca. No sabríem com explicar aquesta actitud si tenim en compte que els nostres equips rutllen prou bé, dins de les seves respectives categories, per a temer que qualsevol decissió de l'àrbitre els pugui perjudicar d'una manera irremeiabile.

LA FEMOSA

• • REVISTA DE INFORMACIÓ LOCAL • •
EDITA AGRUPACIÓ CULTURAL "LA FEMOSA"
C. DEL CASTELL N. 23 ARTESA LLEIDA
DIPÒSIT LEGAL N. L-264-1981
SEGONA EPOCA N. 77 OCTUBRE 1986

INDEX

	Pàgina
PORTIC	1
OLIMPIADES SÍ, PERÒ PARLEM-NE.	4
ANALISI ELECTORAL (i 3).	7
ENTRETENIMENTS	12
CÒMIC.	14
MOLTES GRACIES, SENYOR MOSSEN.	16
ESPIGANT (referències a l'amor humà)	19
EL DULER PORUC (conte)	22
DARRERA DEL MIRALL (continuació).	27
L'Humor el trobareu a les pàgines	6 i 26

Els articles i opinions que apareixen a les planes de LA FEMOSA, reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

AMB EL SUPORT DE LA GENERALITAT

OLIMPIADES SÍ, PERÒ PARLEM-NE

El divendres, dia 17 d'aquest mes d'Octubre, era elegida Barcelona coma ciutat organitzadora de l'Olimpiada del 1992. Tothom, qui més qui menys, s'ha sentit complagut per aquesta designació, però, amb tot, hi ha un bon sector de catalans que han fet sentir la seva veu contrària que Barcelona organitzi els Jocs Olímpics, i això més per les coses que s'hi poden barrejar al darrera de les olimpiades que per la mateixa manifestació esportiva.

la majoria de gent no entén com un català pot oposar-se que Barcelona l'any 1992 sigui la capital mundial de l'esport. No entenen com no es pot estar d'acord amb un esdeveniment que per la seva mateixa envergadura, ha de resportar només que beneficis per al nostre país, i per això es pensa que, dir no a les olimpiades és ganes de portar la contrària; ganes de dir NO allí on els altres diuen SÍ. Personalment m'he alegrat amb l'elecció de barcelona, però també entenc la por i el recel de la gen que s'hi oposa, perquè és una por ben fonamentada i un recel que de confirmar-se seria ben negatiu i fins i tot fúnebst per a Catalunya.

El mateix Felipe González, en el seu parlament per televisió va insinuar dos punts a commemorar-los l'any 1992 juntament amb les olimpiades, i que, els catalans, de cap manera, no hi podem estar d'acord. Segons va dir el President del Govern, l'any 92 s'escau, a més a més del "descobriment d'Amèrica", els 500 anys de la "unidad de pa Pàtria". En aquests dos

punts, els catalans no hi podem estar d'acord per unes raons fonamentals:

- 1- Els territoris que componen l'actual Estat Espanyol, no van esdevenir realment "units" fins després de Felip V, ben entrat el segle XXVIII, i no per voluntat pròpia sinó per dret de conquesta.
- 2- El descobriment d'Amèrica (deixan ara la polèmica si realment va estar un descobriment o no) no va portar res més que perjudicis per a Catalunya, ja que Catalunya que basava la seva economia en el comerç, se li va prohibir de comerciar amb Amèrica. Castella (i aquest és un exemple que no hagué la pretesa "unidad de la Pàtria") va considerar sempre el descobriment com una gesta seva. Els indis foren considerats subdis de Castela (no pas d'Espanya). El mateix papa Alexandre VI va publicar una butlla l'any 1493 que així ho confirmava. Tots els estats pertenyents a la Corona d'Aragó van ser apartats tant de la conquesta com del comerç. Mai soldats ni diners catalans no van anar a l'Amèrica a conquerir ni a defençar res.

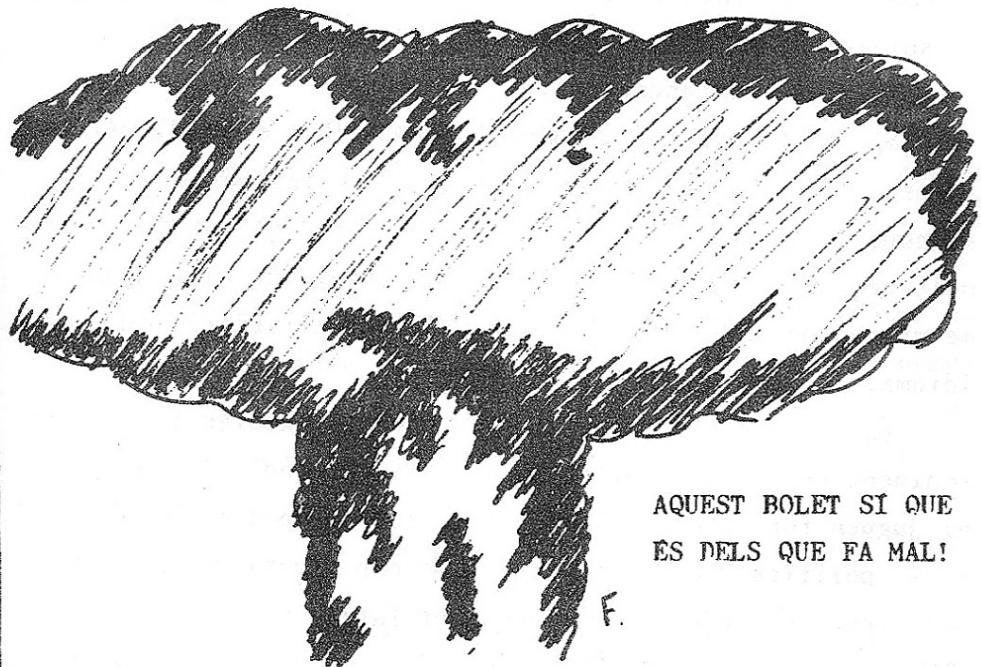
Si les Olimpíades de Barcelona-92 s'han de celebrar sota aquests auspicis, a més a més de l'ús indiscriminat de la llengua castellana, queda clar que aquestes olimpíades tindran molt poc de catalanes i sí que tindran, en canvi, molt de menyspreu per les nostres coses i la normalització del nostre idioma.

Encara que els jocs olímpics són per excelència un esdeveniment esportiu, a ningú no se li amaga que, al seu darrera, hi juguen fort, també, altres factors com poden ésser econòmics, polítics o de prestigi que de cap manera podem perdre de vista perquè, segons com, poden set fatals pel nostre país.

Ningú no s'oposa, doncs, a unes olimpíades que puguin subratllar la catalanitat de Barcelona per a fer conèixer al món sencer la nostra realitat d'un poble sotmés. Sigui com sigui, Barcelona ja és designada per a organitzar les Olimpíades del 92, i d'aquesta designació hem d'agafar el costat bo. Falta encara sis anys pel 1992, sis anys que poden ser decisius. hem de tenir en compte que el nacionalisme català creix i s'afirma amb solidesa i d'una manera accelerada i inaturable, i encara que les nostres institucions i partits majoritaris facin l'orni, pot ser ben bé que les Olimpíades del 92 siguin, malgrat tot, unes olimpíades on tot el món es pugui adonar que s'estan celebrant a Catalunya. fem vots, doncs, per a que així sigui.

A. Costafreda

HUMOR

AQUEST BOLET SI QUE
ES DELS QUE FA MAL!

ANÀLISIS ELECTORAL

(1 3)

ELECCIONS MUNICIPALS A ARTESA

*****

LECCIONS 1927

Entesa Artesenca	285 vots	4 regidors
U.C.D.	272 vots	4 regidors
Covergència i Unió	88 vots	1 regidor

LECCIONS 1983

Entesa artesenca	226 vots	3 regidors
Alianza popular.	208 vots	3 regidors
Convergència i Unió.	168 vots	2 regidors
PSC (PSC-PSOE)	80 vots	1 regidor

oooooooooooooooooooooooooooo

Les eleccions Municipals a Artesa, tenen un aire especial con us ho diria, molt "Sui Generis", un veritable galimatias, sense cap punt de referència enlloc. És un cas a estudiar, on igual es dona un exemple de maquiavelisme pluscuamperfecte, que un comportament vergonyany i absurd fins a ratllar el ridícul, que un comportament polític sectari i altaner de menyspreu a l'adversari.

Els grups protagonistes són tots partits polítics de gran implantació a excepció de l'Entesa Artesenca que és una candidatura exclusivament municipal, independent dels partits, però no independent políticament, ja que la integren votants i afiliats de tots els partits d'esquerra, amb un fort component progressista i nacional.

Les primeres eleccions, les del 79, van ésser, per raons

óbvies, les que van despertar més espectació, més apassionament, més il·lusió. Ja que significava, que la Democràcia, per fi, arribava de bell nou a Artesa, enduent-se, com per encant, un mal somni d'anys i anys.

Es van presentar tres candidatures: U.C.D. sota aquestes sigles, llavors triomfals, es va presentar tota la dreta local convençuda que aquell Carnaval no anava amb ells i que guanyarien les eleccions, sense baixar de l'autocar com deia l'Heleño Herrera quan entrenava el Barça. Tan segurs estaven que el fet d'ésser gent d'ordre, i de casa bona els conferia un aire de superioritat que tothom detectaria a la primera, i no van fer ni programa electoral ni van donar la cara en cap Acte Públic, per a ells, això era rebaixar-se a nivell dels altres.

Convergència. La candidatura que presentava aquest grup, donava la impressió d'ésser una colla d'amics, afiliats i simpatitzants d'aquest partit i que també seria el partit, qui des de fora portaria les regnes de Casa de la Vila. Varen fer una campanya com cal, però molt centrada en com entenia Convergència, que s'havia de dur els Ajuntaments, una mica si hem permeteu com un curset del "Dalie Carnagie" i és clar Artesa és molt Artesa. Aquí si hom vol guanyar, ha de treballar la realitat del poble.

Entesa Artesenca. Aquesta candidatura formada per gent d'esquerres en general, es va promoure a través de la direcció de la Unió de Pagesos, que va impulsar arreu candidatures independents. Amb una campanya, seriosa, pensada i feta des d'Artesa i per a Artesa. Amb la col·laboració entusiasta de molta gent, va aconseguir guanyar la poderosa dreta local, gairebé amb la suma aritmètica dels vots dels partits que li donaven suport en les eleccions generals.

En les eleccions posteriors per obtenir l'alcaldia donat l'empat a 4 regidors que tenien l'Entesa i U.C.D. tenia la clau de volta el regidor de Convergència, que amb la seva absència va fer possible que el primer alcalde de la democràcia fos d'esquerres.

En les Segones eleccions, les del 1983, gairebé es va repetir la mateixa història, amb alguna novetat i amb quelcom més d'incertesa pels resultats, la qual cosa va fer que l'emoció es mantingués fins al final del recompte.

Alianza Popular. Després del naufragi total d'U.C.D., la dreta es va emparar sota aquestes sigles, de la dreta pura i dura espanyola. Sabedors que la sortida del P.S.O.E. de l'Entesa, els deixava el terreny adobats, per aconseguir el Poder que els havia estat negat en les primeres eleccions, es van inflar d'optemisme, i incorregibles com són, tampoc no van fer programa electoral ni es van dirigir a la gent per explicar-los el que volien fer amb Artesa, van perdre la seva millor oportunitat i entropussar-en dues vegades en la mateixa pedra.

Convergència. Aquesta vegada, ho van intentar aferrissadament, amb una campanya molt treballada, anant casa per casa i explicant el que volien fer boca a boca. Amb un programa no massa concret, però suplít amb molt d'entusiasme, van aconseguir doblar els vots i el nombre de regidors.

P.S.O.E. Encoratjats com estaven pel triomf local en les eleccions del canvi, s'ho van creure d'una tal manera, que semblava que s'havien de menjar el món. La manca de modèstia els va impedir de continuar dins de l'Entesa. Un flux programa i la noassistència a l'Acte que van fer davant del poble, per pert dels Diputats provincials d'aquest partit, i que havien despertat molta espectació, va fer que traguessin un sol regidor i perdessin respecte les eleccions de l'any abans,

gairebé el 60% del seu electorat.

Entesa Artesenca. Aquesta vegada, sense els Socialistes, semblava que la cosa es posava costa amunt per aquesta Candidatura, però, la cohesió interna sense cap picabaralla, ni personalismes de cap tipus, l'entusiasme renovat i la imatge de seriositat i desitjos de servir amb amor Artesa, van fer possible que tornés a guanyar amb menys vots, però amb més claredat sobre el segon classificat.

En l'elecció per l'Alcaldia, aquesta vegada corrien diverses travesses i més d'una combinació; la incertesa era més gran que la vegada anterior, però l'abstenció dels dos regidors de Convergència i el vot favorable del regidor Socialista va fer que l'Alcalde tornés a ser el candidat de l'Entesa.

Conclusions. En totes les eleccions fetes fins ara i sembla que la cosa no variarà en les properes, almenys i sense anim de fer d'endeví, no hi ha motius per canviar, l'electorat es bipolaritza entre la dreta recalçant i l'esquerra més esquerrana i nacionalista. Els altres partits, però, actuaran sempre de frontisses en l'elecció de l'alcalde, mentre no es canviï la forma d'elecció, revaloritzant així fermament, el seu paper en les urnes. Dels resultats es desprèn que mentre no hi hagi coalicions de forces afins, ningú mai no pot obtenir, la majoria que li permeti, formar un equip de govern monocolor. I d'aquesta manera les picabaralles internes es repetiran en cada legislatura, sense solució. Guanyar unes eleccions i haver de governar així, és realment una trampa envirada. Però què hi farem, són coses de la democràcia. I al cap i a la fi no ens va gens malament. A força de ser optemista, diria que fins i tot aguditza l'engint polític dels nostres governants.

Un altre tret, aquest positiu d'Artesa, en quant a la política local, és que siguin quins siguin els resultats electo-

ral ni després no hi ha cap tipus d'alteració de l'ordre públic i la convivència entre els veïns, ni es trenca ni s'espatlla. Com a d'ésser. Quan gairebé a tot arreu la política és un fet divisional dels pobles, aquí fins ara, i toquem fusta, ens ho prenem amb molta filosofia.

Els partits que guanyen, en les eleccions Generals, en les municipals, no passen d'ésser minotitaris. La qual cosa ens demostra, que en cada tipus d'elecció es canvia el sentit del vot, i en les Municipals, es vota fonamentalment la gent que es presenta i que ja coneixem el seu tarannà i el grup de gent que li dóna suport.

No hi ha cap més poble, amb el mateix nombre d'habitants, on es presentin tantes candidatures, és doncs, el nostre, un poble ric i variat en opcions polítiques i sense dubte amb molta activitat en aquest aspecte.

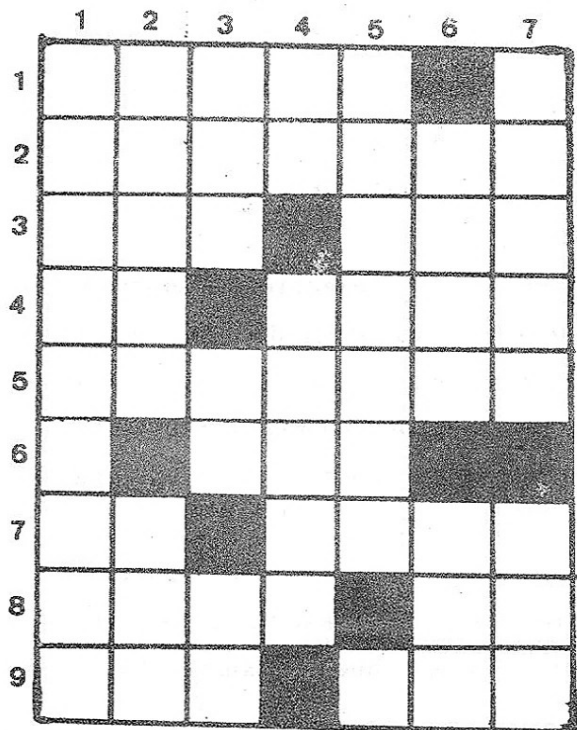
Donades les nostres particularitats, només manca, que els artesencs que es presentin per alcaldes, es facin la raó en paga, que no tots ho poden ser. Ho dic, per estalviar-se disgustos, que només porten, a la curta o a la llarga, que el seu orgull, ferit en l'amor propi, exploti dins l'Ajuntament distorsionant el normal desenvolupament del mateix i posant en perill no solament la seva funció, sinó també la convivència local. Hem d'aprendre, si les coses no canvien, a fer política a la italiana, per força, a contracor, però n'hem d'aprendre. Consolant-nos, pensant que això, fa més desperta la imaginació i s'aprèn més rapidament a ser polític com els de primera divisió, cas que algú li interessi.

Felip Domènech i Costafreda

NOTA:

Ah! i si no patiu del cor, no us perdeu el recontre de vots: té més emoció que perdre's per la selva.

Mots Encreuats

HORITZONTALS

1- Un dels Oceans. Mil. 2- Nom de diversos emperadors bizantins. 3- Nom de la lletra X. Al revés, Serveició de Investigación Militar. 4- Conjugació entre dos termes negatius. En plural, centre d'Instrucció de Reclutes. 5- Clofolla, embolcall d'una fruita. 6- Consonant. Clorur Sòdic. 7- Article contracte. Fer ús. 8- Sobirants d'un país. Entre els egipcis Déu del Sol. 9- Embarcació d'esport. Torre alta a la riba del mar amb un llum a la part superior que serveix per a guiar vaixells.

VERTICALS

1- Indicació del camí a seguir. 2- que no sap el que podria o hauria de saber, plural. Cinqué signe del Zodíac. 3- Adjectiu numeral. Matrícula de Castelló. Quaranta-nou. 4- Xifres ramanes. Sense elles no es podria obrir les portes. 5- Serra prepirinenca entre la conca de Trem i la vall del Segre. Conso-

nant. 6- Al revés, faixa més o menys ampla que sol pintar-se a la part inferior de les parets. En aquest moment. 7- Cerimònia religiosa. Poc freqüent.

F	V	A	M	P	O	S	T	A	I
N	I	H	R	I	V	O	L	O	T
A	C	G	E	T	T	R	T	A	E
G	A	Y	U	S	E	T	I	R	S
E	N	O	G	E	P	R	A	E	L
R	O	M	A	H	R	G	H	V	A
R	S	O	L	I	R	E	I	R	F
A	L	E	A	E	D	E	S	E	I
T	O	R	B	I	N	Y	E	C	K
E	S	O	T	U	P	M	E	R	T

Sopa de Lletres

Cercant dins d'aquest requadre, en totes les direccions, hi podreu trobar el nom de 12 ciutats catalanes, totes capitals de comarca.

SOLUCIONS

motx creuats

- 6- Fris. Ara. 7- Missa. Rar.
 Cs. Il. 4- Id. Claus. 5- Comils.
 1- Itinerari. 2- Nedis. Leo. 3- Dos.
 Far.

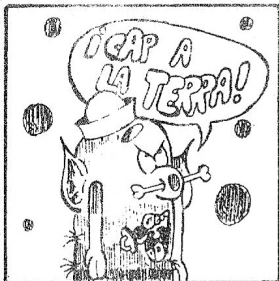
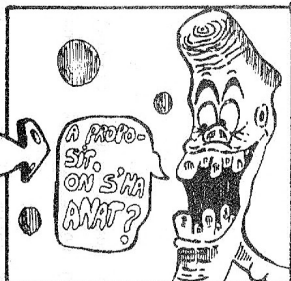
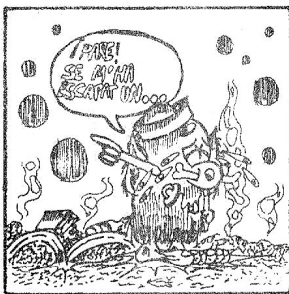
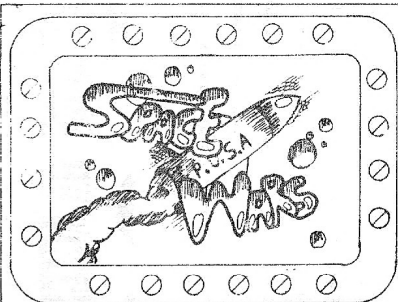
VERTICALS:

- 1- Indic. M. 2- Teodosi. 3- Ics. Mis
 4- Ni. Cirs. 5- Esclofa. 6- R. Sal.
 7- Al. Usar. 8- Rets. Ba. 9- Iol.

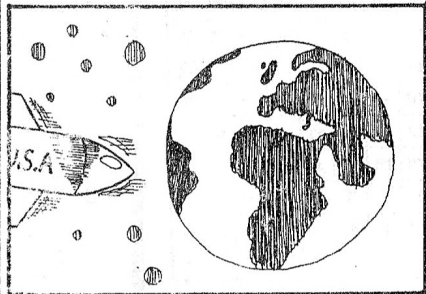
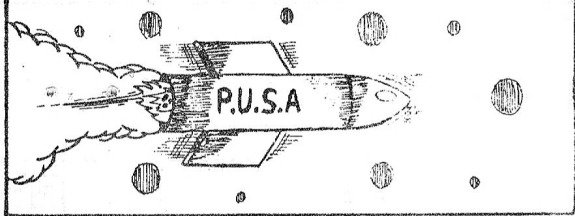
HORIZONTALS:

sopa de lletres

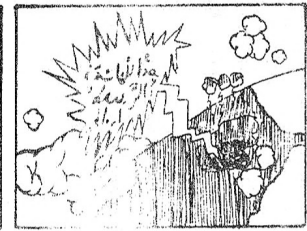
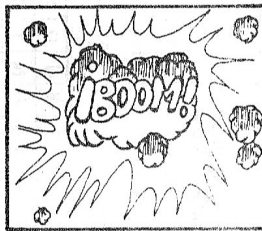
F	V	A	M	P	O	S	T	A	I
N	I	H	R	I	V	O	L	O	T
A	C	G	E	T	T	R	T	A	E
G	A	Y	U	S	E	T	I	R	S
E	N	O	G	E	P	R	A	E	L
R	O	M	A	H	R	G	H	V	A
R	S	O	L	I	R	E	I	R	F
A	L	E	A	E	D	E	S	E	I
T	O	R	B	I	N	Y	E	C	K
E	S	O	T	U	P	M	E	R	T

MENTRESENT AQUEL INOLT COMET VA VITANT CAP A LA TERRA ADREÇANSE EN ATMOSFERA...

¡ ESCALANT CONTRA ELA MATERIA.

AL PROPER DIA AL PLANETA "PUSA"

MOLTES GRÀCIES SENYOR MOSSÈN

N'estem molt d'agraits, senyor Mossèn! tot i que quan fou nomenat rector d'Artesa pensàvem que fora un capellà de substanciat, estem molt contents d'hever-nos equivocats.

Primerament per haver tornat a les tradicions d'abans, contribuint que les celebracions litúrgiques recobressin l'esplendor que sempre les havia caracteritzat (ceremonials i solemníssimes) i que els seus antecessors a la parròquia havi- en deixat decaure tocats, potser, per aires de modernisme poc piatosos.

Segon, perquè ha sabut agrutinar al seu redòs (consell parroquial) les més influents famílies d'Artesa tant per pò- sició social com pel sentiment profundament religiós.

Tercer, pel gran triomf que representa pels cristians d'Artesa, l'hever dignificat d'una tal manera l'església, que ara no és coneguda en comparació de com estava abans; gràcies pels seus abnegats esforços que conduïren a la reconstrucció del nostre tan volgut temple, que, potser, més d'un hauria volgut que s'ensorrés.

Quart, també li hem d'agrair la seva bondat, en permetre que el bo i millor de les cases artesenesques poguessin contri- buir monetàriament en l'abillament de l'altar major i voltants i que també hagués admés amb la benevolència que el caracter- ritza, que la trona pogués continuar en el seu lloc de sempre, restant així d'empeus l'instrument d'avangelització dels feli- gressos.

Cinqué, Uns quants de nosaltres molt expressament li hem d'agrair la seva pertinença a la sagrada obra, aconseguida per Monsenyor Escribà de Balaguer, al que creïem, sens dubte, mereixedor de canonització; ha fet possible que pertanyent-hi en qualitat de supernumerari, puguéssim arribar a trobar el "camino" del nacionalcatolicisme, que des de feia uns quants anys s'havia perdut.

Sis, però el que més ens ha omplert de satisfacció, és el que hagi optat per arremetre d'una manera tan decidida, contra la possibilitat de deixar la formació religiosa, com assignatura optativa enfront de l'ètica que darrerament és tòcnica generalitzada en tots els nivells d'E.G.B. i B.U.P. i sap també com nosaltres, que és importantíssima la formació religiosa de petits per a esdevenir homes i dones de bé el dia de demà, sinó ens convertirem irremeiablement en ateus, amb tot el que això comportaria.

Encara que hi hagi alguna persona (casos aïlladíssims, es clar) que pugui pensar que vosté, mossèn, hagués coaccionat els pares i els alumnes; els resultats justifiquen sobradament els medis emprats, fixem-nos sinó, en l'èxit aconseguït. Abans de la seva intervenció combinada, és clar, amb la nostra pressió subtil però decidida, ja que hi havia solament en el vuité nivell escolar 2 alumnes que optaren per l'enseyament religiós, després de l'encertadíssima actuació combinada de nosaltres i vosté, tots els alumnes, mensy 3, tindran formació religiosa. D'això se'n diu, èxit aclaparador.

Perquè ja n'estem títis que tothom arremeti contra la fe i la religió, doncs des que el país s'ha culturalitzat una mica, nosaltres hem perdut la doble influència que havíem exercit des que Constantí és convertís al cristianisme, la social i la religiosa que amb tanta complaença n'havíem gaudit durant

tants segles.

De què serveix la cultura i la llibertat, sinó per a submergir-nos en una onada de llibertinatge, divorcis, avortaments, homosexualitat; la gent s'ha tornat descreguda, immoral, viciosa, hipòcrita, drogadicta i alcohòlica; molt més ens hagués valgut continuar com abans, submisos, humils i obeients; ara petim les conseqüències. Però no tot està encara perdut perquè, encara que avui la majoria de cristians creients són empesos per la mà inexorable de la mort degut a la seva avançada edat, si sabem combinar d'una manera tan encertada com ara els nostres esforços, els resultats seran i són esperànçadors, les noves generacions que ara estan en edat escolar, sorgiran amb més empena que mai perquè amb la seva fe entusiasta lluitaran a la manera que vosté els ha ensenyat per la recuperació religiosa del nostre poble.

Només ens resta demanar-li que, quan l'Opus Dei hagi comprat la Banca del Vaticà, és pugui nomenar un Pare Sant que proclami un anatema, contra tots els que essent cristians i batejats actuen com heretges i ateus, combatint la religió i l'autoritat de l'Església.

Croats contra els infidels

ESPIGANT

REFERENCIA A L'AMOR HUMÀ

La relació inter-personal és la nostra experiència fundamental, i consisteix en posar-se en camí vers l'altre; sortir de nosaltres mateixos per a dirigir-nos a l'altre.

La relació amb l'altre és un camí i un mitjà del nostre coneixement personal. El concepte persona entranya apertura a algú.

L'amor desitja l'existència i la promoció del Tu; vol que el Tu es desenvolupi amb autonomia respecte el Jo, és a dir, que sia sepre més Tu.

L'amor personal solament es pot expressar d'una forma encarnada, en què el cos assumeixi una funció específica.- No és a vegades egoisme?.

L'amor conjugal, és amor humà, mitjançant ell, ha de buscar sobretot la persona de l'altre: Aquesta donació corpòrea ha de reconèixer i acceptar l'amor personal i la llibertat de l'altre.

La metafísica platònica, presentava el cos com una presó en la qual està engrillonat l'esperit de l'home; avui està totalment superada. El cos, amb la sexualitat inherent no és quelcom despreciable en la persona humana. Per Joan Pau II, el cos no és la presó de la persona, més abiat el cos revela la persona.

("Cantars")- L'amor és inflexible com la mort, la gelosia

és forta com el país dels morts. Els seus darts són fletxes enceses, ardents com les flames. Ni els oceans no són capaços d'ofegar, ni totes les fonts dels rius ho podrien."

...L'amor i l'amistat es complementen; Tu i Jo.

Amor no es desig sexual, és el lliurament total i desinteressat, és sacrifici fins donar la vida per la persona estimada i proporcionar-li la més plena felicitat.

No es poden donar respostes exhaustives en el que es comporta d'amagat en una amistat que és amor. Per poder-ho expressar no hi paraules a la terra.

La intel·ligència i la voluntat, pot fer la persona capaç d'amor, d'una benevolència pura.

Entre l'amor sensible i l'amor físic hi ha una llarga distància real.

L'amor és difícil; per a un ser humà, és probablement la prova més difícil.

Un fet que va ocórrer, ens podria donar idees d'entendre en quina valoració actua l'amor.

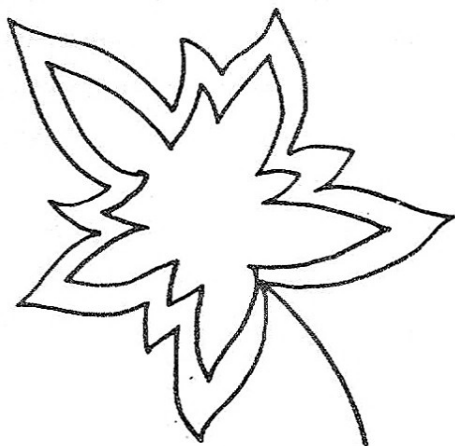
"Un cap de setmana, un grup de joves, noies i nois disfruten esquiant; una tarda, per les pistes de Núria. Una inesperada tempesta de neu i vent, provocà una ràpida retirada al refugi de tots els esquiadors; com era entre dos foscants la foscor féu rapidament la seva obra tenebrosa; quan amb rialles es comentava l'esdeveniment, un crit fort d'un noi aixecà l'alarma, falta l'agnés! falta l'Agnés!! -aquell crit el feu Joan el promés de l'Agnés. Tot el grup es reuní immediatament i efectivament faltava l'Agnés; en Joan vol llançar-se a fora a buscar-la, els altres volen persuadir-lo ja que és una temeritat de sortir, la foscor era tanta que no es veia a tres metres i la tempesta encara arrelava amb més força: Joan sens fer-ne cas es llençà a l'aventura, tres amics també sortiren

per acompanyar-lo, no obstant retornaren al refugi alegant que
no s'atrevien: Joan segueix la recerca vers l'indret que
l'instint l'aconsellava, cridant amb totes les forces, Agnés!
Agnés!, esmaperdut d'aquí cap allà caient i rodolant a vega-
des. A la llum d'un llampec va semblar-li veure un bony, s'hi
apropà, era l'Agnés, inerta, gelada, no podia parlar ni bellu-
gar-se; carregà a ses espatlles el cos inert de l'Agnés i re-
tornà al refugi i malgrat el molt de fred que feia arribà tot
suat; quant deixà l'Agnés a les seves companyes perquè l'as-
sistissin caigué desvalgut a terra. Poc a poc l'Agnés es refà
després de diferents tractaments; tots festejaven el feliç
desenllaç de l'aventura, feliciten en Joan per la seva valen-
tia i donació exposant la pell: Un xic apartada del grup l'Ag-
nés amb paraules entre-tallades que li sortien del fons del
cor, deia: Ho ha fet per mi...! Per mi!.

El relat dóna camp a una intensa reflexió, ja que en el
grup, s'hi troben tres diferents conceptes de l'amor i l'amis-
tat.

job

EL DULER PORUC

CONTE ARTESENC

Dedicat a Jordi Oró i Puig

*****

(A la padrina de cal Peix, li sentia contar una anècdota sobre un duler que va perdre un polli de cal Perejoanet. Aquesta anècdota, la padrina la contava com un acudit el qual, a ella, li feia molta gràcia. Jo que no li vaig veure mai la gràcia per enlloc, al recordar-la ara, m'ha semblat que la podia aprofitar per a escriure aquest conte que, tret d'aquest episodi, és totalment imaginari)

Una vegada hi havia al poble d'Artesa un duler molt trem-pat, simpàtic i eficient, però d'allò més poruc. Tot li feia por i l'intimidava d'una manera sorprenent, i per aquesta cau-sa tothom li gastava brometes, algunes de ben pesades, per a sobresaltar-lo. Sempre li explicaven coses i casos que el pu-guessin esfereir o almenys inquietar-lo una estona. Ell s'ho prenia amb calma i feia el cor fort; dissimulava tant com po-dia la seua por. Amb el temps havia après, fins i tot, a afron-tar els seus temors amb una mena d'auto-control que li servia de fórmula màgica per a contenir-se i no posar-se a tremolar cada cop que algú li deia coses com aquesta:

Per aquí baix al Tancat

he vist un mort ressicitat!

Es clar que ell tot no s'ho creia, però l'esglaiava que pugués ser veritat, per això usava sempre la seva "fórmula"

que, fins llavors no li havia fallat mai. Pensant amb el mort ressucitat, per a ell mateix i amb veu baixa, deia:

Què aquest mort ressucitat
s'enterri ben enterrat.

D'aquesta manera tan senzilla anava campant com podia i dissimulant la seva por, però que, per altra part, se li notava, i la gent vinga dir-li coses i més coses:

Duler, he vist una serp enroscada
com un carro d'escalada!

I ell, per dintre seu:

Que la serp com un carro d'escalada
se l'endugui una ventada.

Un altre:

Duler, he vist un voltor volant
sense cap al darrera ni al davant!

I ell amb veu fluixeta:

de voltors sense cap
no en queda ni un ni cap.

I com que la seua feina era fer de duler, cada matí, ben de matí, donava el tomb pel poble recollint tots els animals que els veïns li vulguessin donar per a portar-los a pasturar a la dula. Un li donava la mula desvaguerosa, l'altre dos corders o una cabra, l'altre un pollí... i així anava formant un ramat que el menava a pasturar als comunals del poble. Tot el dia al defora i a la nit altre cop a repartir els animals cadascún a casa seua. No hi havia cap dia que algun graciós no li gastés alguna broma:

Compte Duler, que al Baluart
hi ha un bandoler amagat!

I ell com si no el sentís, de seguida posava en joc la seva "fórmula":

Això del bandoler amagat
no ha estat mai veritat.

Un altre, posant cara d'esfereït:

D'Albatarri i del Pedrós,
cap aquí ve un gos rabiós!

I ell de seguida replicava:

No hi ha cap gos enfollit,
és mentida lo que m'has dit.

I amb el ramat i l'alforja amb la vianda per a tot el dia i la bota ben plena de vi, començava a caminar o bé cap al prat de la Femosa o bé cap als comunals del secà. Un dia, ja cap al tardet, es va adonar que, pel cantó dels Puntals pujava una bromada fosca i amenaçadora. Plegà de pasturar i tot i recollint el ramat, potser massa precipitadament espantat per la bromada, se'n tornà cap al poble abans no es mullés. Quan era ja al Collet li passà al davant el vell de cal Xalep, caminant depressa, i tot com si només li digués adéu, li digué:

Córre, córre, Duler i ramat
que he vist un llop afamat.

Però el Duler, ja prop del poble i de cara a casa, no tenia por (ni temps per a pensar-hi, ja que la bromada s'anava atansant cada cop més amenaçadora), el cas és que no li va fer cas i va anar caminant, al pas del ramat, fins al poble. Va anar repartint tot el vestiar per les cases i quan li tocà el torn a cal Perejoanet s'adonà, amb contrarietat, que només portava un pollí dels dos que li n'havien deixat al matí, per assegurar-se'n ho va preguntar a la mestressa: "Quants pollins m'heu donat, un o dos", dos, li respongué la mestressa, "i així què he de fer, anar a buscar l'altre?".

La pregunta era del tot innecessària, perquè prou sabia que no li tocava cap més remei que anar-lo a cercar fos allí

on fos. Marxà cap a casa seua a buscar la manta de piteu per a resguardar-se de la pluja si la bromada descarregava, agafà també el bastó gros de freixa per a ajudar-se a caminar, i l'emprengué, més depressa que corrent, enmig de la fosca, trençada de tant en tant per la claror dels llampecs, cap a les Roques del Monjo que, era l'últim lloc on havia pasturat, si allí no el trobava hauria d'anar fis a la Comassala o fins als Colomers i tot...

Estava mig mort de por; a cada llampec li semblava que cent ulls se'l miraven... de cop tingué un sobresalt en pensar amb el que li havia dit el xalep vell:

Córrer, córrer, Duler i ramat
que he vist un llop afamat!

Li espategaven les dents i de bon grat se n'hauria entornat cap a casa si no hagués estat per aquell remalaït pollí de cal Perejoanet, ja que si el perdia ja es podia acomiadar de fer de duler, feina que, per altra part li agradava molt de fer. Per dins seu anava repetint una i altra vegada:

Que el llop que ha vist lo xalep
se'n vagi a geure a Margalef.

Xiulava i cridava al pollí tot tremolant com la fulla d'un arbre, ben embolicat amb la manta de piteu, ja que començava a ploure a bots i barrals. Per sort, en l'esclat de llum d'un llampec veié el pollí trabat amb un esbarcer. Quan s'hi atansava per a desfer-lo sentí darrera seu un soroll estrany que el va fer estremir de por, però traient forces de flaqueça, en mig de la foscor, aixecà el bastó de fleixe ben alt i el deixà caure amb tota la força del seu cos, dient, ara ben fort:

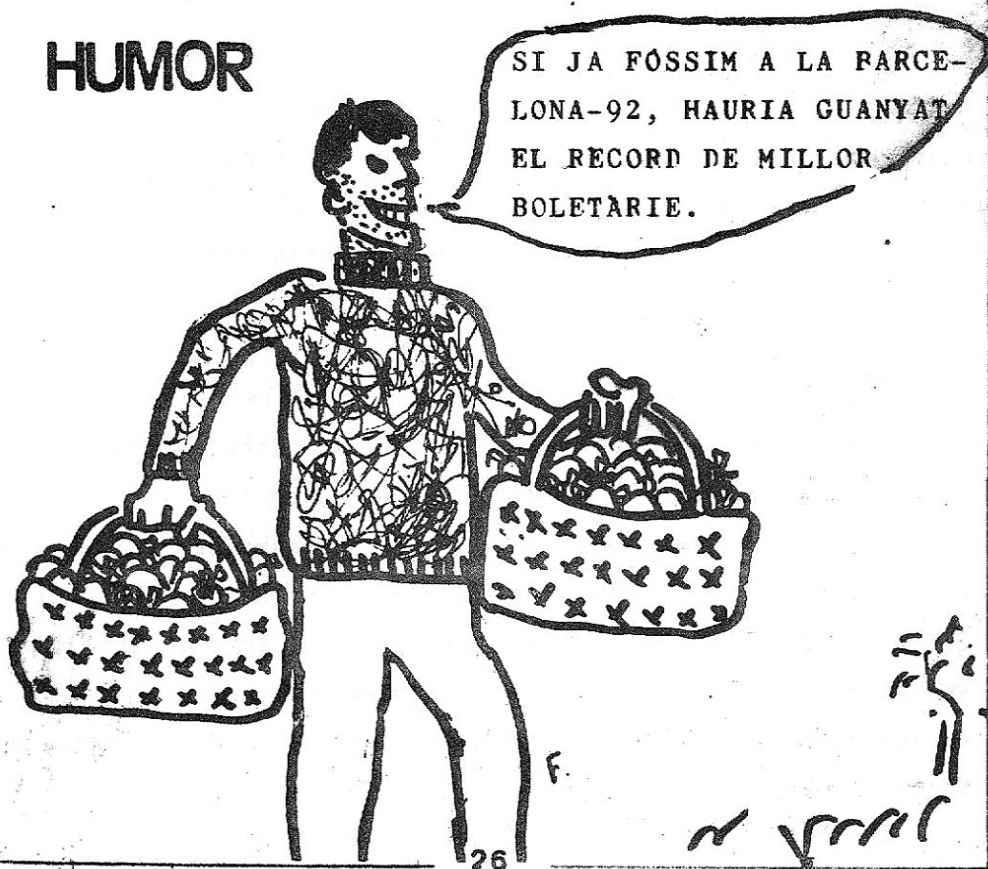
Tant si ets el llop com sinó,
que t'esclafi aquest bastó!

...i pataplaf!!, només se sentí un ganyol, com un gemec,
i un cos que queia al fang. Quan el Duler s'adonar que verita-
blement havia mort el llop també caigué de cul al fang sense
acaber-s'ho de creure. Refet ja de la sorpresa, va anar a des-
travar el pollí i se l'endugué cap a casa portant el llop al
coll.

Des d'aquell dia, el Duler Poruc ja no va tenir més por.
D'aquella feta ja maimés ningú li gasta cap brometa.

Adolf

HUMOR

DARRERA DEL MIRALL

CONTINUACIÓ

*****

Assegut en un banc de la rambla, mirava. abstret, passar la gent, vells, joves, parelles, solitaris, menuts... tots plegats formaven una espècie d'unitat entorn els seus ulls, com si fossin peces d'un trencaclosques que va canviant subtilment, però sense perdre mai l'efecte d'invariabilitat, la sensació d'emmarcament. Tant hem assimilat des de petits la capacitat de mirar les coses integrades en un tot que no concebim l'atomització, el fet que dues quartes parts d'una cosa, puguin ésser en elles mateixes també una totalitat.

Mentre contemplava la gent, pensava que aquella visió era de fet, només l'amuntegament casual d'una sèrie d'atzars, només un instant concret de la pel·licula de la vida de cada viuant i el fet de ver-ho com quelcom global depenia només del punt de vista de l'observador. La vida, deia entre ell, és una superposició d'espais i temps en soledat o entre les persones, on la ment integradoda de cadascú posa ordre per tal de seleccionar, destriar, rebutjar, inventar o repetir segons interessos i/o necessitats.

Es dirigí cap a un restaurant qualsevol. La tarda anava reclinant el coll cap al capvespre. Tenia gana i volia fer un mos.

Mostegava sense cap pressa, de fet res i ningú no l'esperaven. Se sentia sol, independent, ociós, lliure i confós però no feliç. Ell que sempre havia estat una persona

ocupada i no coneixia aquest estat contemplatiu, de no acció. No havia tingut mai temps per a plantejar-se i solucionar-se qüestions tan fonamentals com la seva pròpia identitat, no s'havia respost encara les preguntes de qui era, per què vivia. Senzillament havia anat deixant passar el temps pendent només d'allò que l'activitat li havia anat dictant entre línies i s'ho havia cregut.

Algú ha dit que els únics actes absoluts de cada persona són la seva fecundació i la seva mort; i sovint no hi participa en cap, ambdós ocorren al marge de les seves decisions. La vida és tot allò que està entremig, plena de realitzacions relatives, modulables, alterables per diversos factors i la persona és un animal presumptuós que vol fer de la seva vida un acte d'enteniment absolut. Hom neix i mor en vida, es transforma i renova però només relativament. Mentre viu cadascú evoluciona o involuciona segons el punt de referència al qual se sotmet aquesta dinàmica.

Pagà el sopar i caminà silenciosament la nit urbana de neó i aparador, de toxicòmans, de prostitutes i macarrós.

No volia res en especial que no fos, potser, el satisfer la curiositat pel cos d'una dona, sentir entre els seus dits la textura de la pell, i no sabia què fer damunt aquella nuca, com acaronar mans, peus, llavis, galtes, coll, pits, ventre, entrecuix. Tremolós, exitat i erecte sentia l'urgent necessitat d'alliberar tot aquell desig acumulat. La noia el resseguia llengua i mans per tot el seu cos, ell amb torpesa contestava les seves carícies... Deixà vuit mil pessetes sobre la tauleta de nit, es ficà la roba i se n'anà passejant la soledat entre el petit espai de nit que quedava fins a casa seva.

Continuarà

M. E.

